

POSTANOWIENIE

8 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek

na posiedzeniu niejawnym 8 kwietnia 2025 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa K. N.

przeciwko D. N.

o rozwód,

na skutek wystąpienia przez Sąd Okręgowy w Elblągu

postanowieniem z 25 marca 2025 r., V C 683/24,

o oznaczenie sądu właściwego do rozpoznania sprawy,

odmawia oznaczenia sądu właściwego do rozpoznania sprawy.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Elblągu postanowieniem z 25 marca 2025 r. wystąpił do Sądu Najwyższego o oznaczenie sądu właściwego miejscowo do rozpoznania sprawy z powództwa K. N. przeciwko D. N. o rozwód.

Sąd Okręgowy wskazał, że powziął informację, zgodnie z którą przed Sądem w N. toczy się sprawa rozwodowa stron, a po wezwaniu pozwanej do udokumentowania tej okoliczności stwierdził, że toczy się sprawa rodzinna, ale dokument, który o tym świadczy nie został przetłumaczony. Sąd w sposób ogólny odniósł się również do treści art. 41 k.p.c. oraz art. 45 k.p.c., stwierdzając, że żadna ze stron nie ma miejsca zamieszkania na terytorium RP i nie jest możliwe ustalenie właściwości miejscowej. Nawiązał także do zaistniałego w sprawie problemu posiadania jurysdykcji przez polski sąd wobec toczącej się sprawy o rozwód przed

[...] sądem i przyznał, że sąd właściwy ma obowiązek zbadania wszystkich bezwzględnych przesłanek procesowych. Przyznał przy tym również, iż ustalenia wymaga to, czy postępowanie toczące się w N. dotyczy rozvodu stron i jaka jest dokładna data wszczęcia tego postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 45 § 1 k.p.c., jeżeli na podstawie przepisów kodeksu nie można w świetle okoliczności sprawy ustalić właściwości miejscowej, Sąd Najwyższy oznacza sąd, przed który należy wytoczyć powództwo. O oznaczenie sądu, przed który należy wytoczyć powództwo, występuje sąd, do którego wpłynął pozew (art. 45 § 2 k.p.c.). W orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie wskazywano, że przyczyny uzasadniające oznaczenie sądu na podstawie art. 45 k.p.c. muszą być wykazane. Przedstawienie okoliczności, które świadczyłyby o wystąpieniu stanu rzeczy wypełniającego hipotezę normy wynikającej z art. 45 k.p.c., należy do sądu występującego o oznaczenie sądu właściwego, co może nastąpić wyłącznie w uzasadnieniu takiego postanowienia (zob.m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 29 maja 2018 r., III CO 56/18, OSNC-ZD B/2019, poz. 25; z 1 czerwca 2015 r., III CO 37/15, OSNC 2015, nr 12 poz. 150; z 13 listopada 2007 r., III CO 17/07, nie publ.).

Uzasadnienie przedstawione przez Sąd Okręgowy nie przemawia na obecnym etapie za koniecznością oznaczenia sądu właściwego przez Sąd Najwyższy. Wobec przeprowadzonej przez Sąd Okręgowy niepełnej oceny jurysdykcji sądu polskiego w niniejszej sprawie i wątpliwości, które w tym zakresie wymagają wyjaśnienia oraz dalszej analizy, przedwczesne jest oznaczenie sądu właściwego przez Sąd Najwyższy. Wymagające ustalenia szczegółowe informacje o postępowaniu przed sądem [...] mogą okazać się na tyle istotne, że orzeczenie o oznaczeniu sądu właściwego mogłoby okazać się bezprzedmiotowe. Sąd Najwyższy przy ocenie wystąpienia na podstawie art. 45 k.p.c. nie bada zaś, czy w sprawie istnieje jurysdykcja krajowa (zob. postanowienia SN z 14 października 2011 r., I CO 49/11, OSNC-ZD D/2012, poz. 89, z 29 stycznia 2018 r., IV CO 250/17, nie publ.).

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

[SOP]

(A.T.)

[r.g.]